

PACTE SOCIAL DE L'AIGUA

Antecedents

L'1 de gener de 1982 es va crear l'empresa pública Aigües de Manresa, S. A., a partir de la municipalització de la Junta d'Aigües Potables de Manresa. Abans de finalitzar el primer any des de la seva constitució, l'empresa ja va assumir la gestió de l'abastament d'aigua potable també a Sant Joan de Vilatorrada i una part de Sant Fruitós de Bages. Des d'aleshores, diversos municipis del Bages i el Moianès han encarregat a l'empresa municipal la gestió dels seus serveis d'abastament per tal solucionar els problemes que suposava la gestió individualitzada.

El 2018 es va iniciar un procés de plurimunicipalització, pel qual els Ajuntaments que utilitzen els serveis d'Aigües de Manresa en van comprar accions i se'n van convertir en propietaris. D'aquesta manera, l'empresa va passar a ser mitjà propi de cada un d'ells.

Actualment, Aigües de Manresa dona servei de subministrament d'aigua potable a 17 municipis i una entitat municipal descentralitzada del Bages i el Moianès. Així mateix, gestiona la xarxa de clavegueram de 5 dels municipis i també gestiona 13 estacions depuradores per encàrrec de la Mancomunitat de Municipis del Bages per al Sanejament.

El model d'empresa pública plurimunicipal garanteix la salvaguarda de l'interès públic en la gestió de l'aigua, és a dir, la presa de control de totes les decisions que afecten a cadascun dels municipis per part de cada ajuntament i, a la vegada, la captura d'economies d'escala i de sinergies de gestió que fan més eficient la solució adoptada.

Context actual

Els anys 2014-2021 van suposar, en la majoria dels municipis, un període d'incrementos tarifaris per sota de l'increment dels costos, la qual cosa va impactar negativament en la sostenibilitat econòmica de l'empresa. Aquest fenomen s'ha vist perillosament agreujat per l'increment dels preus energètics i dels materials i productes de tractament, soferts en els anys 2022 i 2023.

La contenció tarifària ha impedit, addicionalment, la renovació necessària de les infraestructures vinculades al servei de l'aigua, que han anat envellint progressivament. Aquest fenomen ha suposat una major despesa en les partides de manteniment i conservació, fent entrar, d'aquesta manera, Aigües de Manresa en un cercle viciós de debilitament. A la vegada, els nous requeriments mediambientals incrementen les necessitats de recursos i costos sobre la vigilància de l'aigua.

La falta de suport econòmic per part d'altres administracions i l'infrafinançament que pateixen els Ajuntaments han contribuït a aquesta manca de recursos, per la qual cosa es fa evident la necessitat de més suport per part d'administracions superiors

En paral·lel, estem assistint a l'episodi de sequera més greu dels darrers cent anys, fruit de l'emergència climàtica que està experimentant el planeta i que es concreta en l'increment de la temperatura mitjana i la modificació dels patrons de pluja, provocant una successió de períodes de manca de precipitacions seguits d'episodis de violentes tempestes. Aquest fenomen condiona i complica sens dubte, la gestió de l'aigua i ens obliga a promoure el seu estalvi i a utilitzar cada cop més recursos per tal d'optimitzar-ne el seu ús.

Objectius del Pacte Social de l'Aigua

Els Ajuntaments sotasignats proposem un **Pacte Social de l'Aigua** en defensa de la gestió pública de l'aigua, per tal d'assolir els següents cinc objectius simultanis i indestriables:

- *Excel·lència tècnica*: treballar amb la garantia de quantitat, qualitat i de servei. Promoure pràctiques i tecnologies que redueixin el consum i fomentin un ús eficient dels recursos hídrics.
- *Compromís Social*: garantir el dret a l'aigua, i contribuir a l'educació i divulgació sobre la importància d'aquest element.
- *Participació ciutadana*: garantir la transparència informativa, involucrar la comunitat en la presa de decisions, assegurant que les seves veus siguin escoltades i es tinguin en compte les seves necessitats i preocupacions.
- *Responsabilitat Ambiental*: garantir l'ús eficient de l'aigua establint pràctiques que preservin aquest element, promovent-ne l'ús responsable i evitant la contaminació.
- *Equilibri Econòmic*: treballar a partir de la sostenibilitat econòmica basada en l'equilibri entre costos i ingressos i en l'ús eficaç i eficient dels recursos, per garantir-ne la viabilitat.

Compromisos

Per tot això, els Ajuntaments sotasignats ens comprometem a:

1. Continuar treballant i sumant per **millorar la gestió pública** del cicle de l'aigua
2. Interpel·lar les administracions superiors per tal de promoure ajudes a les infraestructures del cicle de l'aigua.
3. Continuar treballant en un **sistema d'indicadors** de seguiment i rendició de comptes de la gestió del servei que garanteixi la transparència, l'eficiència i el bon govern de l'empresa.

4. Donar un impuls decisiu al procés de **transformació digital** del servei (telelectura i altres instruments) que permeti, entre d'altres, detectar de manera ràpida fuites d'aigua i alertar d'excessos de consum, accions indispensables per lluitar contra l'escassetat d'aigua provocada per l'emergència climàtica.
5. **Protegir** econòmicament i socialment el servei per tal de poder assegurar la continuïtat de l'empresa.
6. No utilitzar la **gestió pública de l'aigua**, especialment pel que fa a l'aprovació de les tarifes, com a moneda de canvi.
7. Crear un **Fons de Solidaritat** (d'acord amb Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica) per fer front a situacions de vulnerabilitat social de les famílies
8. Potenciar campanyes informatives dels **ajuts socials i bonificacions** existents tant a Aigües de Manresa com a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), com les tarifes socials pròpies de cada Ajuntament, el Cànon Social i la bonificació per a famílies nombroses de l'ACA, per tal que la ciutadania els conegui i s'hi pugui acollir.
9. Contribuir a la creació de mecanismes que afavoreixin l'equilibri territorial a les nostres comarques i sigui una eina més en la lluita contra el despoblament rural.
10. Instar a les administracions superiors que promoguin l'accés a l'aigua per a l'agricultura i ramaderia de proximitat, amb l'objectiu d'afavorir l'alimentació sostenible a les nostres comarques.

Els Ajuntaments sotasignats es comprometem a sotmetre aquests compromisos a l'aprovació per part dels seus respectius Plens